

Uchwała Nr.....
Rady Miejskiej w Opocznie
z dnia.....

URZĄD MIEJSKI w Opocznie
BIURO OBSŁUGI INTERESANTA

Wzrost
Data 20. 10. 2016

Ilość zał.
Podpis L.p.dz.

w sprawie: nadania honorowego obywatelstwa Gminy Opoczno.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 14 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446) Rada Miejska w Opocznie uchwała, co następuje:

§1. Nadaje się Honorowe Obywatelstwo Gminy Opoczno **Ewie Bąkowskiej**.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Opoczna.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Opocznie

Wiesław Wołkiewicz

Inspektor ds. Obsługi Prawnej
Justyna Małachowska

Ewa Bąkowska

Urodziła się w 1931 roku jako córka Jerzego i Anny z Wartanowiczów w rodzinnym majątku Jaxa-Bąkowskich, herbu Gryf, w Kraśnicy. Wywodziła się ze znanej w Opoczyńskim rodziny szlacheckiej Jaxa-Gryf Bąkowskich, która osiedliła się w Opoczyńskim w 1862 r. kiedy to Antoni Bąkowski kupił dobra Kraśnica.

Z rodziny tej wywodził się m.in. Henryk Bąkowski, członek Rządu Narodowego tzw. czerwonych prawników w 1863 r.; skazany na zesłanie po upadku powstania styczniowego. Majątek Kraśnica odziedziczył syn Antoniego Gustaw, który jako prawnik pełnił urząd sędziego w Sądzie Pokoju w Opocznie.

Po Gustawie majątek w Kraśnicy przejął jego syn Jerzy Jaxa-Bąkowski (ur. 17 czerwca 1897 r.). Jerzy uzyskał tytuł inżyniera rolnika na SGGW w Warszawie w 1921 r. Gospodarował w majątku Kraśnica; gdzie m.in. rozwinął hodowlę koni arabskich. Był prezesem Związku Ziemian pow. opoczyńskiego. W czasie wojny polsko-bolszewickiej, będąc jeszcze studentem, Bąkowski wstąpił jako ochotnik do 1 Pułku Kawalerii i w nim odbył kampanię wojenną. Odznaczony został m.in. Krzyżem Walecznych. Ukończył Podchorążówkę Kawalerii Rezerwy w Grudziądzu i został przydzielony, jako rezerwista, do 10. Pułku Strzelców Konnych w Łańcucie. Mianowany podporucznikiem, a następnie porucznikiem. W 1939 r. zastępca komendanta powiatowego Policji Państwowej. Po wybuchu wojny stanął na czele ok. 100 osobowego oddziału złożonego z funkcjonariuszy Policji Państwowej pow. opoczyńskiego i oficerów rezerwy. W dniu 22 września 1939 r. dostali się do niewoli Sowieckiej; osadzeni w obozie w Ostaszkowie, skąd Jerzy jako oficer przeniesiony został do Starobielska; zamordowany w Charkowie; pośmiertnie awansowany na stopień kapitana.

W okresie II wojny światowej rodzina Bąkowskich: Anna, żona Jerzego i córka Ewa służyły pomocą wycofującym się oddziałom polskim, potem oddziałowi majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala” oraz Armii Krajowej.

Z uczynności gospodarzy dworu w Kraśnicy wielokrotnie korzystał Oddział Wydzielony Wojska Polskiego. Anna Bąkowska podarowała konia krwi angielskiej „Démona” majorowi „Hubalowi”, do którego zaprowadził go stangret Stanisław Konecki. 2 czerwca 2010 r. Ewa Bąkowska przekazała do zbiorów Muzeum Regionalnego w Opocznie dokument z podziękowaniem majora Hubala za ofiarowanego Oddziałowi Wydzielonemu Wojska Polskiego konia „Démona”. Dokument ten znajduje się na stałej wystawie poświęconej II wojnie św. na Ziemi Opoczyńskiej.

W czasie okupacji żona Anna wraz z dziećmi mieszkała w Kraśnicy i prowadziła majątek ziemski. Dom pełen był osób wysiedlonych, ukrywających się i partyzantów. Licznej na tym terenie partyzantce udzielano pomocy w postaci lekarstw, odzieży i żywności. Przechowywano i leczono rannych partyzantów. Anna Maria Bąkowska, na zlecenie Armii Krajowej prowadziła punkt rozdziału leków, dokąd dostarczano je z Tomaszowa Mazowieckiego. Natomiast trzynastoletnia córka Ewa była chyba najmłodszą łączniczką AK na tym terenie. W domu państwa Bąkowskich był punkt kontaktowy.

W grudniu 1944 r. dwór w Kraśnicy przygotował wigilię dla Oddziału AK pod dowództwem mjr. Adolfa Pilcha „Doliny”, jednak oddział nie dotarł do Kraśnicy, ze względu na to, że do dworu skierowany został dowódca 25 pp major Rudolf Majewski ps. „Leśniak”. Wigilia „Doliniaków” odbyła się w szkole w Libiszowie.

Anna Maria Wartanowicz-Bąkowska prowadziła majątek do 1945 r. W nocy z 17 na 18 stycznia 1945 r. do dworu wkroczyły wojska radzieckie. W ciągu jednej nocy ukradziono wszystko: żywy inwentarz, żywność, odzież, pościel, naczynia. Podobnie jak w przypadku innych właścicieli ziemskich, rodzina Bąkowskich musiała opuścić powiat i nie mogli zamieszkać bliżej niż 40 km od jego granicy. Początkowo Anna Maria Bąkowska z dziećmi udała się do rodziny w Piotrkowie Trybunalskim, a następnie do znajomych w Warszawie.

Syn, Stefan Bąkowski brat Ewy Bąkowskiej, dostał się na leśnictwo w Poznaniu, a następnie ukończył wydział mechaniczny na tamtejszej politechnice. Zrobił doktorat i rozpoczął habilitację, ale śmierć w 1980 r. nie pozwoliła mu kontynuować kariery naukowej.

Anna Maria Bąkowska z córką Ewą zostały w 1948 r. aresztowane za współpracę z AK i przeciwdziałanie Gwardii Ludowej. Obie odbywały karę więzienia w Opocznie i Piotrkowie Tryb. Dalsze ich losy związane były z Gdańskiem. Tam seniorka rodu została magazynierką w jednej z klinik Akademii Medycznej, a Ewa przygotowywała się do matury. W 1983 r. po ciężkiej chorobie Anna Maria Wartanowicz – Bąkowska zmarła.

Ewa Bąkowska ukończyła technologię żywności na Wydziale Chemii Politechniki Gdańskiej oraz studia magisterskie w Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Obecnie Ewa Bąkowska jest na emeryturze, nadal mieszka w Gdańsku.

Należy do Rodziny Katyńskiej, wiele lat działała w środowisku kombatanckim AK. Wielokrotnie odwiedzała rodzinne strony oraz gościła w Opocznie.

Dwór w Kraśnicy sprzedano wiosną 2000 r. prywatnej osobie. Ewa Bąkowska bez powodzenia czyniła od 1990 r. starania o zwrot majątku. W Kraśnicy pozostał

tylko grobowiec i prochy przodków rodziny Jaxa-Bąkowskich. Nie uzyskano zgody na wpisanie go do listy zabytków (dom wybudowano w 1830 r.). Nowy właściciel dworu otrzymał dokument stwierdzający, że dwór nie nadaje się do remontu i może zostać rozebrany. Został spalony.

O dawnych właścicielach dworu w Kraśnicy przypomina krąg lip, które zasadzone zostały na pamiątkę urodzin każdego z 12 dzieci Antoniego Bąkowskiego; tablice dotyczące rodziny w kościele w Kraśnicy, groby Bąkowskich na cmentarzu przykościelnym.

Rodzina Bąkowskich z Kraśnicy jest zbiorowym bohaterem książki „Dwór w Kraśnicy i Hubalowy Demon”. Pani Ewa utrzymuje kontakty z mieszkańcami Opoczna i okolic. Żywo interesuje się teraźniejszością swojej rodzinnej ziemi.